

16.5.2024

Maa- ja metsätalousministeriö
kirjaamo@gov.fi**Lausunto esitysluonnokseen: Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi elintarvikemarkkinalain, elintarvikemarkkinalain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen ja kilpailulain 39 §:n muuttamisesta**

Esitysluonnoksessa ehdotetaan muutettavaksi elintarvikemarkkinalakia ja kilpailulain 39 §:ä. Esityksen tavoitteena on edistää elintarvikemarkkinoiden toimivuutta parantamalla elintarvikemarkkinavaltuutetun tiedonsaanti-oikeuksia. Esitysluonnoksessa esitetään elintarvikemarkkinavaltuutetun tiedonsaantioikeuksien laajentamista siten, että se kattaisi nykyistä laajemmat oikeudet saada toimijoilta tietoja, jotka liittyvät yleisemmin markkinoiden toimivuuden tai markkinaolosuhteiden selvittämiseen eivätkä suoraan valvontakysymyksiin.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan elintarvikemarkkinalain 13 §:ään ja 13 b §:ään muutoksia, jotka koskevat eri tahojen tiedonantovelvollisuutta ja viranomaisten välistä tietojenvaihtoa. Luonnoksessa todetaan, että tietopyyntöjen on oltava täsmällisiä ja tarkkarajaisia, ja että kohteena olevien tietojen tulee olla välttämättömiä valtuutetulle annettujen, elintarvikemarkkinalaissa määriteltyjen tehtävien suorittamiseksi. Kilpailu- ja kuluttajavirasto pitää ehdotettuja muutoksia yleisesti perusteltuina.

Erityisesti tietoja toiselta viranomaiselta saataessa on syytä korostaa, että julkisuuslain salassapitovelvoitteet koskevat myös tiedot vastaanottavaa viranomaista siltä osin kuin luovutettaviin tietoihin sisältyy julkisuuslain nojalla salassa pidettäviä tietoja. Tietojen käyttötarkoitus on luonnoksessa sidottu valtuutetun elintarvikemarkkinalaissa säädettyihin tehtäviin, mitä Kilpailu- ja kuluttajavirasto pitää niin ikään perusteltuna. Yhteen toimialaan kohdistuvissa tietopyynnöissä on kuitenkin syytä huolehtia erityisen tarkasti siitä, ettei tietopyynnön kohteille aiheuteta kohtuutonta hallinnollista taakkaa suhteessa tietopyynnöllä saataviin hyötyihin.

Elintarvikemarkkinalain 13 §:n perusteluissa todetaan, että tietopyyntö ei voisi koskea tietoja, jotka ovat jo saatavissa julkisista tilastoista tai muilta viranomaisilta. Viranomaisia koskevaa osiota perusteluissa tulisi tältä osin vähintäänkin täsmentää. Valvontatoimintaa saattaisi tarpeettomasti vaikeuttaa tilanne, jossa valtuutettu jatkossa joutuisi jokaisen tietopyynnön osalta erikseen varmistamaan, onko tietoa saatavilla muilta viranomaisilta

Kilpailu- ja kuluttajavirasto pitää myös hyvänä tavoitetta elintarvikemarkkinavaltuutetun ja Kilpailu- ja kuluttajaviraston välisen yhteistyön tiivistämisestä tietojen analysoinnissa. Tähän liittyen Kilpailu- ja kuluttajavirasto pitää perusteltuna kilpailulain 39 §:n muuttamista siten, että siinä säädettäisiin tietojen luovuttamisesta myös elintarvikemarkkinavaltuutetulle. Kuten esitysluonnoksessa todetaan, ehdotettu muutos selkeyttäisi Kilpailu- ja kuluttajaviraston mahdollisuuksia luovuttaa oma-aloitteisesti tietoja elintarvikemarkkinavaltuutetulle.

16.5.2024

Resursseista esitysluonnoksessa todetaan, että mahdollinen lisäresurssi olisi perusteltua kohdistaa Kilpailu- ja kuluttajavirastolle, koska markkinoiden analysointia toteutetaan jo nykyisinkin Kilpailu- ja kuluttajaviraston vaikutusarviointiyksikössä. Kilpailu- ja kuluttajavirasto pitää tätä ajatusta järkevänä ja korostaa, että vaikka vaikutusarviointiyksikössä tutkitaan nykyiselläänkin erilaisten markkinoiden toimivuutta, niin yhden markkinan jatkuvampi säännöllinen tutkiminen vaatisi kuitenkin lisäresursseja.

Kirsi Leivo
pääjohtaja

Miika Heinonen
ekonomisti